

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОДНА ІЗ ВАЖЛИВІШИХ ЯКОСТЕЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАЙБУТНЬОГО ВИПУСКНИКА

Сотник Ж. Г.

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Для кращого розуміння, що таке «академічна доброчесність» варт розглянути тлумачення терміну і розуміння «доброчесності» в різних мовах та її вагомість у філософів, вчених, відомих діячів.

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови «доброчесний» характеризує людину з високою моральною чистотою і чесністю, яка живе чесно, дотримується всіх правил моралі [1].

Поняття доброчесність належить до ключових категорій етики і філософії. «Доброчесність» – синонім якому відповідає слов «добротність», а з грецького звучить «арете», що означає зібраність, налагодженість, придатність, гармонію.

Давньогрецький філософ Прокл поділяв доброчесність на такі види, як етичні, політичні катартичні, теоретичні та фізичні. Піфагор називав доброчесністю будь-яке благо. Платон вбачав доброчесністю моральні чесноти, доброчесність вух, тіла загалом [5].

Філософів на той час турбувал питання формування доброчесності, де кожен з них по різному вбачав причини, які впливають на її появу і подальший розвиток. Деякі прихилилися думки, що доброчесними народжуються і притаманні тільки благородним людям. Інші вважали, щоб бути доброчесним, людина самостійн повинна прикласти зусилля, де держава також безумовн відіграє велику роль. Звичайн належне потрібн віддати педагогіці. Свідченням цього є ствердження Платона, який писав, щоб мати добрі природні задатки необхідне правильне навчання, яке дасть відповідні результати, а саме виховає доброчесну людину. І можлив лише при умові правильн побудованої держави, структура якої цілком відображає людську душу [5].

Дещо по іншому розмірковував Платон, який вказував на те, що доброчесність не залежить від природи, навчання, а є божественною долею.

Гесіодо стверджував, що без прикладання зусиль не можлив мати високі моральні чесноти. Формування доброчесності можна досягнути за

допомогою слова вважав Демокрит. І ще цінним є його вислів, що шанування добродетелі рівноцінне шануванню істини.

Аристотель надавав добродетелі, «арете» великого значення, і вбачав, що досягти її дуже складно, оскільки в душі є розумна і нерозумна частини. Від самої людини залежить бути добродетельним чи негідником. Це прав вибору самої людини. Добродетель він пов'язував зі справедливістю, де найкращою людиною вважав ту, яка чинить справедлив стосовні інших, де «честь – це нагорода, яка присуджується за добродетель» [5].

За ствердженнями Сократа добродетель означає: здатність керуватися своїми переконаннями і протистояти хибним думкам інших людей, хоч якими вони не були; боятися слід не зовнішнього осуду, а не вступати в суперечність із собою [5].

Давньокитайський мислитель Сунь-цзи вбачав, що людина за своєю природою зла, тому і добродетель формується завдяки практичній діяльності, а саме вихованню.

Середньовічний філософ Фома Аквінський доводив, що добродетель залежить від свободи волі, яку на жаль можуть стримувати страх, невідання, жадібність, хтивість. Тому і людський рівень свободи у вчинках починається тільки тоді, коли переважає розум.

Кант вбачав, що добродетель є обов'язком і зовсім не є навичкою, звичкою до добрих справ [3].

Згідно суджень Спінози людина прагне добра, де першою добродетеллю вважає підтримку свого існування. Відповідно, діяти добродетельно є тим, що діяти, жити, зберігати своє існування за керівництвом розуму і при тому прагнути до власної користі [4].

На думку античного філософа-неоплатоніка Ямвліха добродетель полягає в солютному поєднанні з Богом [5].

Франсуа Рене де Шатобриан зазначає що, моральні чесноти складаються не з наявності їх переваг, а з відсутності недоліків.

Уминський О. говорить, що добродетель – це свобода, яка не вибирає. Добродетельна людина не задумується, що йому потрібні робити добрі справи, добрий для нього є природним. Добродетельна людина вірна і в малих справах [2].

Всі ці позитивні риси добродетелі є важливими на сьогоднішній день. Американський інвестор Варена Баффетт наводить такі слова, що при пошуку людей на роботу потрібні звертати увагу на три якості: добродетель, інтелект та енергію. І якщо людина не добродетельна, то інтелект та її енергія можуть знищити роботодавця [6].

Добродетель є однією з рис, що характеризує викладача як професіонала і людину. У навчальних закладах йдеться про академічну добродетель, де завдання педагога полягає навчити студентів через призму академічної добродетелі та застосувати теоретичні основи й

практичні інструменти, що посилять її культуру. Академічна доброчесність не зводиться тільки до обговорення академічного плагіату та застосування програмного зезпечення для перевірки текстів на наявність текстових збігів, але й відображається в дизайні освітніх програм та дисциплін, формуванні різних видів контролю щодо засвоєння знань і вмінь, методів комунікації зі студентами та викладання навчальних предметів, а також позитивні риси доброчесності, які були висвітлені у працях філософів, вчених, відомих діячів різних часів.

Література:

1. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К., Ірпінь, Перун, 2005. VIII. 1728.
2. Добродетель. URL: <https://azbyka.ru/dobrodetel>
3. Ивин А. А. Философия: Энциклопедический словарь. М.: Гардарики, 2004. 1072 с.
4. Об этике Спинозы, или человек человеку Бог. URL: <https://ebrk.livejournal.com/28883.html>
5. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики. Житомир, Вид-в ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 416.
6. Чому доброчесність – одна з найважливіших якостей і як її прищеплювати в школах. URL: <https://nus.org.ua/articles/chomu-dobrochesnist-odna-z-najvazhlyvishyh-yakostej-i-yak-yiyi-pryshheplyuvaty-v-shkolah/>

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ПРОЦЕСУ «ЩАСТЯ» У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Срібна О. В.

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри безпеки польотів

факультету льотної експлуатації та

обслуговування повітряного руху

Льотної академії Національного авіаційного університету

м. Кропивницький, Україна

Узагальнене психологічне визначення поняття «щастя» пов'язан із тлумаченням його як відчуття наповненості буття, радості і задоволеності життям, які покладен в основі оптимального, здорового й ефективного існування особистості.